

Sławomir Meresiński

Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego

Kuratorium Oświaty w Kielcach

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ W ANGLII (10 – 16 marca 2013 r.)

Wizyta zorganizowana została w ramach projektu „Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły – etap III” realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji sp. z o. o., Priorytet III. Wysoka jakość oświaty, Działanie 3.1. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem wizyty było zapoznanie uczestników z zasadami funkcjonowania systemu edukacji i nadzoru pedagogicznego w Anglii oraz stworzenie możliwości wdrożenia poznanych dobrych praktyk w polskim systemie edukacji.

Wizyta została bardzo dobrze zaplanowana. Organizatorzy stworzyli nam możliwość poznania angielskiego systemu edukacji na różnych poziomach i z rozmaitych punktów widzenia.

W dniu 11 marca 2013 r. na Uniwersytecie w Reading wysłuchaliśmy wykładu Pana Profesora Trevora Daviesa na temat systemu edukacji w Anglii. Poznaliśmy rodzaje funkcjonujących w Anglii typów szkół, sposoby ich finansowania i specyfikę, etapy edukacji uczniów, zasady sprawowania nad szkołami urzędowego nadzoru, system kształcenia nauczycieli. Moje zainteresowanie wzbudził zwłaszcza rodzący konsekwencje dydaktyczne i wychowawcze problem wielokulturowości uczniów, który w Polsce praktycznie nie występuje.

„Uzbrojeni” w taką wiedzę odwiedziliśmy kilka różnych szkół, by naocznie przekonać się, jak angielski system edukacyjny funkcjonuje w praktyce. Były to:

1. MAIDEN ERLEGH SCHOOL w Reading (11.03.2013 r.).

W czasie wizyty Dyrektor szkoły, Wicedyrektor oraz nauczyciel będący jednocześnie inspektorem Inspektoratu Edukacji (OFSTED) zapoznali nas z zasadami sprawowania wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, procedurami nauczania, planowania poprawy jakości

nauczania, zasadami i procedurami przeprowadzanych w szkołach przez OFSTED kontroli, procesem szkolenia kandydatów na inspektorów OFSTED-u.

Zaciekały mnie następujące sprawy:

- coroczne rozliczanie nauczycieli z realizacji stawianych im na początku roku szkolnego celów rozwoju zawodowego,
- organizacja wspomaganie „słabych” nauczycieli (wewnątrzszkolny zespół nauczycieli – trenerów, lekcje koleżeńskie),
- priorytetowe dążenie do stałego podnoszenia jakości pracy szkoły i do zapewnienia uczniom bezpieczeństwa,
- panująca w szkole cisza, sale lekcyjne z oknami na korytarz, pawilonowa architektura budynku.

2. HIGHDOWN SCHOOL w Reading (12.03.2013 r.).

To szkoła integracyjna, do której uczęszczają dzieci niewidome, niedowidzące, z autyzmem i z innymi niepełnosprawnościami. Oceniona przez OFSTED jako wzorowa.

Pani Dyrektor zapoznała nas ze specyfiką funkcjonowania szkoły i organizacją jej pracy dostosowaną do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

Moją uwagę zwróciły następujące kwestie:

- przypisanie do bloków przedmiotowych i do grup wiekowych uczniów konkretnych odpowiedzialnych za nie nauczycieli,
- coroczne rozliczanie nauczycieli z osiągniętych przez nich wyników nauczania,
- ustalanie przez szkołę na każdy rok priorytetowych obszarów pracy (np. wyniki nauczania, rozwój bazy, informatyzacja).

3. THE COOMBES CE PRIMARY SCHOOL w Reading (13.03.2013 r.).

Szkoła 3 lata temu została oceniona przez OFSTED jako słaba. Konsekwencją tego była zmiana dyrektora.

Pan Dyrektor zapoznał nas z organizacją pracy placówki oraz działaniami, jakie po objęciu stanowiska podjął na rzecz poprawy jakości nauczania i zapewnienia uczniom bezpieczeństwa. Zaowocowały one poprawami oceny pracy po kolejnych kontrolach OFSTED-u.

W szkole tej szczególnie zainteresował mnie duży teren wokół budynku wykorzystywany przez nauczycieli do realizacji zadań dydaktycznych i do spędzania przez uczniów przerw w lekcjach.

4. LARK HALL PRIMARY SCHOOL (Londyn, 15.03.2013 r.).

Pan Dyrektor zapoznał nas z organizacją pracy placówki dość specyficznej, bo uczęszcza do niej dużo uczniów wielokulturowych oraz grupa 28 dzieci z autyzmem.

Bardzo ważnym celem pracy kadry pedagogicznej w tej szkole jest kreowanie rodzinnej, bezpośredniej atmosfery. Uczniowie zwracają się do nauczycieli i do dyrektora po imieniu. Duży nacisk kładzie się także na bieżące śledzenie publikacji naukowych dotyczących rozwoju dzieci, procesu nauczania – uczenia się, psychologii. Wiedza ta wykorzystywana jest w praktyce.

Moją ciekawość wzbudził kompleks przyszkolny (kilka różnych boisk, znakomicie wyposażonych placów zabaw, działka warzywna, hodowla kur).

Kolejnym etapem poznawania angielskiego systemu edukacji była wizyta w Inspektoracie Oświaty – OFSTED-zie (Londyn, 14.03.2013 r.).

Inspektor Jej Królewskiej Mości – Pani Ceri Morgan w obszernej prezentacji zapoznał nas z zasadami i procedurami funkcjonowania nadzoru pedagogicznego nad szkołami. Było to bardzo ciekawe doświadczenie. Najbardziej zainteresowały mnie następujące sprawy:

- niezależność OFSTED-u od Ministerstwa Edukacji,
- nieliczna grupa etatowych inspektorów (130 wspomaganych przez ok. 3000 inspektorów zewnętrznych zatrudnionych przez instytucje zewnętrzne, które wygrały przetarg na realizację kontroli),
- bardzo złożony i długotrwały proces szkolenia i rekrutacji na stanowisko inspektora OFSTED-u,
- przeprowadzanie częstych kontroli w szkołach słabych, rzadszych – we wzorowych,
- zawiadamianie szkół o kontroli dzień przed jej rozpoczęciem,
- korzystanie przez kontrolujących z informacji o szkołach przygotowywanych w specjalnej komórce analitycznej OFSTED-u,

- zawartość raportu pokontrolnego (kilka stron!), jego prosty, przystępny język adresowany do rodziców,
- jedna końcowa ocena pracy szkoły (cztery obszary kontroli, czterostopniowa skala ocen),
- zajmowanie się przez OFSTED jedynie „czystym” nadzorem pedagogicznym.

Taka formuła i organizacja nadzoru bardzo mi się podobała.

Cennym i ciekawym doświadczeniem wyniesionym przeze mnie z wizyty były także prowadzone przez pracowników naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego – Pana dr. hab. Grzegorza Mazurkiewicza i Pana dr. Romana Dorczaka panele dyskusyjne poświęcone ewaluacji w polskim systemie edukacyjnym. Dyskutowaliśmy o organizacji pracy ewaluatorów, dobrych praktykach, sensie ewaluacji, wykorzystaniu raportów, propozycji zmian w zawartości raportów, planowanych konferencjach regionalnych. Dzieliliśmy się także refleksjami wyniesionymi z pobytu w OFSTED-zie.

Wizytę studyjną w Anglii będę wspominał bardzo ciepło tak ze względu na jej walory merytoryczne jak i z uwagi na możliwość zobaczenia – niestety, tylko niektórych – reprezentatywnych zabytków i miejsc w Londynie.